

ЗАКОН УКРАЇНИ**«Про додаткові заходи щодо захисту житлових прав осіб в умовах настання особливих обставин»**

Цей Закон визначає правові та організаційні засади державної політики щодо захисту права приватної власності на житло та забезпечення житлом осіб, які втратили його внаслідок руйнування чи пошкодження або вимушено покинули житло в результаті настання особливих обставин, пов'язаних із тимчасовою окупацією або проведенням антитерористичної операції.

**Розділ I
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ****Стаття 1. Визначення термінів**

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

1) Житло - жилі будинки (частини будинків), квартири в багатоквартирних жилих будинках, садибні (одноквартирні) жилі будинки, а також жилі приміщення в інших будівлях, що належать громадянам на праві приватної власності (приватний житловий фонд);

2) Особливі обставини – обставини, пов'язані із тимчасовою окупацією, проведенням антитерористичної операції, повсюдними проявами насильства, порушеннями прав людини;

3) Єдина інформаційна база даних суб'єктів права на забезпечення житлом (далі - Єдина інформаційна база даних) - єдина державна інформаційна система, що забезпечує збирання, накопичення, обробку, захист, облік та надання інформації з метою обліку осіб, які мають право на забезпечення житлом, забезпечення державних органів та органів місцевого самоврядування достовірною інформацією про регіональні потреби та стан забезпечення житлом у спосіб, передбачений цим Законом;

4) Розпорядник Єдиної інформаційної бази даних суб'єктів права на забезпечення житлом - центральний орган виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики з питань тимчасово окупованої території України та територій, на яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, який вживає організаційних заходів, пов'язаних із забезпеченням функціонування Єдиної інформаційної бази даних;

5) Адміністратор Єдиної інформаційної бази даних суб'єктів права на забезпечення житлом – визначене Кабінетом Міністрів України державне підприємство, що належить до сфери управління розпорядника Єдиної інформаційної бази даних;

б) реституція – поновлення майнових прав на житло, порушених під час та у зв'язку із тимчасовою окупацією та проведенням антитерористичної операції;

7) компенсація – відшкодування вартості житла у твердій грошовій формі;

2. Інші терміни, що вживаються у цьому Законі, відповідають термінології, що визначена в Цивільному кодексі України, Житловому Кодексі УРСР, Законах України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», «Про боротьбу з тероризмом», «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції», «Про житловий фонд соціального призначення».

Стаття 2. Сфера застосування Закону

1. Суб'єктами щодо захисту права приватної власності на житло згідно з цим Законом є особи, яким належить право приватної власності на житло, яке знаходиться на тимчасово окупованій території України, територіях, на яких органи державної влади не здійснюють своїх повноважень, які знаходяться на лінії розмежування або на яких проводилась антитерористична операція.

2. Суб'єктами права на забезпечення житлом згідно з цим Законом є:

1) внутрішньо переміщені особи, які перемістилися з тимчасово окупованої території, окремих районів Донецької, Луганської областей, на території яких органи влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, населених пунктів, що знаходяться на лінії розмежування;

2) особи, які проживають в населених пунктах, що знаходяться на лінії розмежування або на території яких проводилась антитерористична операція, та житлу яких була завдана шкода внаслідок його пошкодження або зруйнування або які втратили можливість користування житлом в результаті проведення антитерористичної операції.

3. Дія цього Закону не поширюється на об'єкти житлового фонду, що перебувають у державній, комунальній власності та власності підприємств, установ, організацій будь-якої форми власності.

4. Суб'єктами, що забезпечують захист права приватної власності на житло та здійснюють забезпечення житлом згідно з цим Законом є:

- 1) Органи виконавчої влади;
- 2) Органи місцевого самоврядування;
- 3) Спеціалізовані фонди та установи, визначені Кабінетом Міністрів України.

Стаття 3. Гарантії недискримінації осіб у доступі до захисту права приватної власності на житло та забезпечення житлом в умовах настання особливих обставин

1. При реалізації права на захист права приватної власності на житло та забезпечення житлом не допускається застосування привілеїв чи обмежень до осіб за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, громадянства, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.

Стаття 4. Принципи державної політики у сфері захисту права приватної власності на житло та забезпечення житлом

1. Державна політика у сфері захисту права приватної власності на житло та забезпечення житлом ґрунтується на таких принципах:

- 1) верховенство права;
- 2) законність;
- 3) гарантування непорушності права власності та неприпустимості позбавлення права власності, крім випадків, встановлених Конституцією України та законом;
- 4) гарантування та забезпечення державою захисту права приватної власності на житло та забезпечення житлом;
- 5) комплексного підходу до захисту права приватної власності на житло та забезпечення житлом;
- 6) гласності, прозорості, вільного отримання та поширення публічної інформації про стан, способи та механізми захисту права приватної власності на житло, забезпечення житлом;
- 7) гарантоване державне фінансування.

Стаття 5. Фінансове забезпечення заходів, пов'язаних із захистом права приватної власності на житло та забезпечення житлом

1. Основними джерелами фінансування заходів, визначених цим Законом, є:

- кошти, передбачені законом про Державний бюджет України на відповідний рік;
- кошти місцевих бюджетів;
- інвестиції юридичних та фізичних осіб;
- цільові гранти, надані іншими державами, міжнародними організаціями, фондами, що здійснюють розподіл та надання таких грантів;
- інші джерела фінансування, не заборонені законодавством.

Стаття 6. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері захисту житлових прав осіб в умовах настання особливих обставин

1. До повноважень Кабінету Міністрів України у сфері захисту житлових прав осіб в умовах настання особливих обставин належить:

- 1) забезпечення реалізації державної політики у цій сфері;
- 2) розроблення загальнодержавної програми захисту житлових прав осіб в умовах настання особливих обставин;
- 3) координація діяльності центральних органів виконавчої влади та місцевих державних адміністрацій у цій сфері;
- 4) Координація міжнародного співробітництва, в тому числі з міжнародними організаціями та фондами;
- 5) здійснення інших повноважень у цій сфері відповідно до закону.

Стаття 7. Повноваження центрального органу виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики з питань тимчасово окупованої території України та територій, на яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження

1. Центральний орган виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики з питань тимчасово окупованої території України та територій, на яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження:

- 1) забезпечує формування та реалізацію державної політики щодо захисту права приватної власності на житло та забезпечення житлом осіб, які втратили його внаслідок руйнування чи пошкодження або вимушено покинули житло в результаті настання особливих обставин, пов'язаних із тимчасовою окупацією або проведенням антитерористичної операції;

2) організовує в межах своїх повноважень розроблення та реалізацію загальнодержавної та місцевих програм забезпечення житлом осіб, визначених цим Законом;

3) Забезпечує координацію реалізації проектів щодо забезпечення житлом осіб, визначених цим Законом;

4) Забезпечує взаємодію з іншими центральними органами виконавчої влади щодо захисту прав приватної власності осіб на житло;

5) здійснює контроль за реалізацією проектів;

6) здійснює інші повноваження у цій сфері відповідно до закону.

Стаття 8. Повноваження місцевих державних адміністрацій

1. Місцеві державні адміністрації відповідно до закону:

1) забезпечують виконання державної політики з питань щодо захисту права приватної власності на житло та забезпечення житлом осіб, які втратили його внаслідок руйнування чи пошкодження або вимушено покинули житло в результаті настання особливих обставин, пов'язаних із тимчасовою окупацією або проведенням антитерористичної операції;

2) беруть участь у розробленні загальнодержавної програми забезпечення житлом осіб, визначених цим Законом;

3) забезпечують спільно з відповідними органами місцевого самоврядування виконання затверджених загальнодержавної та місцевих програм забезпечення житлом осіб, визначених цим Законом;

4) взаємодіють із міжнародними організаціями щодо забезпечення житлом;

5) здійснюють інші повноваження у цій сфері відповідно до закону.

Стаття 9. Повноваження органів місцевого самоврядування

1. Органи місцевого самоврядування відповідно до закону:

1) здійснюють управління житловим фондом соціального призначення, організовують його належне обслуговування та ремонт, упорядкування та утримання прибудинкових територій, об'єкти якого збудовані або реконструйовані за рахунок коштів цільових грантів, наданих іншими державами, міжнародними організаціями, фондами, що здійснюють розподіл та надання таких грантів;

2) здійснюють контроль за використанням соціального житла, збудованого або реконструйованого за рахунок коштів цільових грантів, наданих іншими державами, міжнародними організаціями, фондами, що здійснюють розподіл та надання таких грантів, за призначенням, визначають виконавця житлових та комунальних послуг у порядку, встановленому

законом, вживають заходів щодо забезпечення збереження житлового фонду соціального призначення;

3) встановлюють плату за соціальне житло, визначене цим Законом;

4) ведуть облік суб'єктів права на забезпечення житлом;

5) приймають рішення про надання суб'єктам права на забезпечення житлом такого житла в порядку, визначеному законом;

вивчають потреби осіб у забезпеченні житлом;

б) затверджують у межах своїх повноважень місцеві програми забезпечення житлом осіб, визначених цим Законом здійснюють контроль за їх виконанням;

7) здійснюють інші повноваження у цій сфері відповідно до закону.

Розділ II. Інформація про потреби у забезпеченні житлом

Стаття 10. Облік суб'єктів права на забезпечення житлом

1. Облік суб'єктів права на забезпечення житлом здійснюється органами місцевого самоврядування. Облік осіб, зазначених у абзаці другому частини другої статті 2, здійснюється за місцем реєстрації місця проживання; осіб, зазначених у абзаці першому частини другої статті 2, - за місцем взяття на облік внутрішньо переміщеної особи.

2. Порядок обліку суб'єктів права на забезпечення житлом визначається Кабінетом Міністрів України.

3. Особа може одночасно перебувати на обліку суб'єктів права на забезпечення житлом лише на території однієї адміністративно-територіальної одиниці.

4. Для взяття на облік суб'єктів права на забезпечення житлом заявник подає:

1) заяву встановленого зразка;

2) документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус;

3) довідку про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи для внутрішньо переміщеної особи (якщо заявник є внутрішньо переміщеною особою);

4) Документи членів сім'ї заявника, зазначені в абзацах 2-3 цієї статті;

5) документи, що підтверджують перебування у родинних відносинах;

6) документи, що підтверджують право на першочергове отримання житла;

7) документи, що підтверджують факт руйнування чи пошкодження житла в результаті проведення антитерористичної операції (у випадку наявності такої обставини).

Забороняється вимагати від осіб інформацію, не передбачену цим Законом.

В заяві про взяття на облік суб'єктів права на забезпечення житлом заявником вказується вид проекту, в якому має намір взяти участь, які визначені цим Законом. Особа не обмежується в праві заявити намір про участь у декількох або усіх проектах, які визначені цим Законом, вказавши пріоритетність таких проектів у порядку черговості.

5. Рішення про взяття на облік суб'єкта права на забезпечення житлом приймається рішення відповідного органу місцевого самоврядування упродовж 30 днів.

6. У разі зміни реєстрації місця проживання, місця проживання внутрішньо переміщеної особи, окрім як в межах однієї адміністративно-територіальної одиниці, особа зобов'язана повідомити про це відповідний орган місцевого самоврядування у трьохмісячний строк, а у разі відібрання її кандидатури на участь у будь-який із проектів забезпечення житлом – не пізніше ніж через 10 днів після її повідомлення.

Орган місцевого самоврядування після отримання повідомлення суб'єкта права на забезпечення житлом про зміну реєстрації місця проживання, місця взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (окрім як в межах однієї адміністративно-територіальної одиниці), приймає рішення про зняття особи з обліку.

7. Особи знімаються з обліку суб'єктів права на забезпечення житлом у таких випадках:

1) заяви особи про зняття з обліку;

2) забезпечення житлом на підставі цього Закону, крім забезпечення соціальним житлом;

3) отримання державної фінансової допомоги на ремонт чи реконструкцію пошкодженого житла;

4) набуття у власність житла;

5) засудження особи до позбавлення волі на строк понад шість місяців;

б) зміни реєстрації місця проживання, місця проживання внутрішньо переміщеної особи;

б) подання неправдивих, недостовірних відомостей, які стали підставою для взяття на облік.

У разі смерті особи, яка перебувала на обліку суб'єктів права на забезпечення житлом, за членами її сім'ї зберігається право подальшого перебування на обліку. Таке ж право зберігається за членами сім'ї особи, яка перебувала на обліку і була знята з обліку підстав, зазначених у пунктах 5 і 6 цієї статті.

У разі зміни особою реєстрації місця проживання, місця проживання внутрішньо переміщеної особи, яка перебувала на обліку суб'єктів права на забезпечення житлом і була знята з обліку підстав, зазначених у пункті 6 цієї статті, така особа може звернутись за поставленням на облік за новим місцем проживання, за винятком випадків, передбачених частиною.... цієї статті.

Особа, що перебуває на обліку суб'єктів права на забезпечення житлом має право на участь у проектах, визначених частинами 1-4 статті 17 цього Закону за місцем реєстрації місця проживання, місцем проживання внутрішньо переміщеної особи.

Облік суб'єктів права на забезпечення житлом за проектом, визначеним частиною 5 статті 17 (компенсація) ведеться за загальнодержавною чергою.

Стаття 11. Єдина інформаційна база даних суб'єктів права на забезпечення житлом

1. Єдина інформаційна база даних суб'єктів права на забезпечення житлом створюється з метою обліку осіб, які мають право на забезпечення житлом, забезпечення державних органів та органів місцевого самоврядування достовірною інформацією про регіональні потреби та стан забезпечення житлом у спосіб, передбачений цим Законом.

2. Збирання, накопичення, захист, зберігання, облік, використання і поширення інформації, що міститься в Єдиній інформаційній базі даних суб'єктів права на забезпечення житлом здійснюється відповідно до цього

Закону, законів України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», «Про захист персональних даних».

Стаття 12. Інформація Єдиної інформаційної бази даних суб'єктів права на забезпечення житлом

1. До Єдиної інформаційної бази даних суб'єктів права на забезпечення житлом вноситься така інформація про особу:

- 1) ім'я особи;
 - 2) дата народження;
 - 3) місце народження;
 - 4) стать;
 - 5) дата внесення інформації про особу до Єдиної інформаційної бази даних;
 - 6) відомості про членів сім'ї особи;
 - 7) відомості про реєстрацію місця проживання або місця проживання внутрішньо переміщеної особи;
 - 8) реквізити документів, на підставі яких особу взято на облік суб'єктів права на забезпечення житлом (тип, назва документа, серія, номер, дата видачі та уповноважений суб'єкт, що видав документ, строк дії документа);
 - 9) відомості про тип проекту, визначеному цим Законом, про участь у якому особа заявила намір взяти участь.
 - 10) відомості про пріоритетність типів проектів, визначених цим Законом, у порядку черговості у разі наміру особи взяти участь у кількох проектах;
 - 12) відомості про участь особи у проекті, визначеному цим Законом;
 - 11) додаткова змінна інформація.
- Інформація, що зазнавала змін, зберігається з відповідною приміткою.

2. Інформація в Єдиній інформаційній базі даних зберігається для визначених цим Законом цілей.

3. Єдина інформаційна база даних ведеться державною мовою з використанням програмного забезпечення, розробленого відповідно до державних стандартів, що забезпечує його сумісність і взаємодію з іншими інформаційними системами та мережами, що становлять інформаційний ресурс держави.

4. Програмне забезпечення Єдиної інформаційної бази даних повинно забезпечувати:

- 1) автоматизацію процесу обліку суб'єктів права на забезпечення житлом;
- 2) ідентифікацію заявників, які подають документи для обліку суб'єктів права на забезпечення житлом;

- 3) облік суб'єктів права на забезпечення житлом за принципом екстериторіальності;
- 4) контроль за повнотою внесення записів до Єдиної інформаційної бази даних;
- 5) передачу державним органам відомостей з Єдиної інформаційної бази даних, передбачених цим Законом;
- 6) інформаційну взаємодію між Єдиною інформаційною базою даних та інформаційними системами державних органів;
- 7) зберігання відомостей про суб'єктів права на забезпечення житлом протягом 75 років з дати внесення запису про облік суб'єктів права на забезпечення житлом та вжиті заходи щодо забезпечення таким житлом у спосіб, передбачений цим Законом;
- 8) захист даних згідно із законом;
- 9) виконання в повному обсязі функцій адміністратора бази даних Єдиної інформаційної бази даних (накопичення, аналіз даних, актуалізація та обробка даних, права доступу тощо);
- 10) проведення інших операцій, визначених цим Законом.

5. До Єдиної інформаційної бази даних не вносяться відомості, що становлять державну таємницю.

Стаття 13. Забезпечення функціонування Єдиної інформаційної бази даних суб'єктів права на забезпечення житлом

1. Порядок створення, ведення, взаємодії між уповноваженими суб'єктами та доступу до відомостей Єдиної інформаційної бази даних визначається Кабінетом Міністрів України.

2. Єдина інформаційна база даних та її програмне забезпечення є об'єктом права державної власності.

3. Розпорядником Єдиної інформаційної бази даних є центральний орган виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики з питань тимчасово окупованої території України та територій, на яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження.

4. Уповноваженими суб'єктами Єдиної інформаційної бази даних є:

1) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань тимчасово окупованої території України та територій на яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження;

2) органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування;

3) державне підприємство, що належить до сфери управління розпорядника Єдиної інформаційної бази даних.

5. Функції та повноваження уповноважених суб'єктів визначаються цим Законом та іншими законодавчими актами України.

6. Функціонування Єдиної інформаційної бази даних забезпечується розпорядником Єдиної інформаційної бази даних.

Розпорядник Єдиної інформаційної бази даних:

1) організовує і контролює надання доступу до інформації Єдиної інформаційної бази даних;

2) контролює роботу із збереження та захисту інформації Єдиної інформаційної бази даних від випадкової втрати або знищення, незаконної обробки, зокрема, незаконного знищення чи несанкціонованого доступу, у тому числі третіх осіб;

3) координує роботу із внесення до Єдиної інформаційної бази даних інформації;

4) здійснює накопичення, актуалізацію, інформації;

5) надає інформацію про функціонування Єдиної інформаційної бази даних у випадках, передбачених законом;

6) надає відповіді на запити уповноважених суб'єктів з дотриманням вимог законодавства про захист персональних даних;

8) здійснює інформаційну взаємодію з уповноваженими суб'єктами;

9) виконує інші функції, необхідні для цілей, визначених цим Законом.

7. Кабінет Міністрів України визначає адміністратором Єдиної інформаційної бази даних державне підприємство, що належить до сфери управління розпорядника Єдиної інформаційної бази даних.

8. Адміністратор Єдиної інформаційної бази даних:

1) здійснює заходи з інформаційного, технічного і програмно-технологічного забезпечення функціонування Єдиної інформаційної бази даних;

2) забезпечує збереження і захист інформації Єдиної інформаційної бази даних від випадкової втрати або знищення, незаконної обробки, у тому числі незаконного знищення чи несанкціонованого доступу, у тому числі третіх осіб;

3) за погодженням з розпорядником Єдиної інформаційної бази даних здійснює інформаційне забезпечення уповноважених суб'єктів та заявників;

4) виконує інші завдання, покладені на нього розпорядником Єдиної інформаційної бази даних, необхідні для цілей, визначених цим Законом.

8. Замовником товарів, робіт і послуг для забезпечення удосконалення та функціонування Єдиної інформаційної бази даних є розпорядник Єдиної інформаційної бази даних або адміністратор Єдиної інформаційної бази даних.

9. Кожна особа, персональні дані (інформація про особу) якої внесені до Єдиної інформаційної бази даних, має право на:

- 1) отримання інформації про наявність запису в Єдиній інформаційній базі даних стосовно неї;
- 2) вимогу щодо поновлення і виправлення інформації про неї;
- 3) забезпечення захисту своїх прав, якщо її запит або вимогу про виправлення своїх персональних даних не задоволено.

Стаття 14. Документування окремих підстав для реалізації права на забезпечення житлом

1. Суб'єктам права на забезпечення житлом, які проживають в населених пунктах, що знаходяться на лінії розмежування або на території яких проводилась антитерористична операція, та житлу яких була завдана шкода внаслідок його пошкодження або зруйнування забезпечується документування фактів такого пошкодження або зруйнування.

2. Переліки населених пунктів, які знаходяться на лінії розмежування та населених пунктів, на території яких проводилась антитерористична операція, затверджуються Кабінетом Міністрів України.

3. Документування факту пошкодження або зруйнування житла здійснюється органом місцевого самоврядування або військово-цивільною адміністрацією у разі її утворення, шляхом створення та забезпечення функціонування комісії з обстеження пошкодженого або зруйнованого житла та оцінки заподіяної шкоди відповідно до Порядку обстеження пошкодженого або зруйнованого житла, визначеного Кабінетом Міністрів України.

4. Встановлення категорії пошкодження житла та оцінка заподіяної шкоди визначаються комісією з обстеження пошкодженого або зруйнованого житла та оцінки заподіяної шкоди згідно Методики визначення категорії пошкодження житла та оцінки заподіяної шкоди, затвердженої центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань тимчасово окупованої території України та територій на яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження спільно з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну регіональну політику, державну житлову політику і політику у сфері будівництва, архітектури, містобудування, житлово-комунального господарства, а також забезпечує формування державної політики у сфері архітектурно-будівельного контролю та нагляду, контролю у сфері житлово-комунального господарства, у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива.

5. У разі попереднього документування факту пошкодження або зруйнування житла комісія проводить повторне обстеження для встановлення категорії пошкодження житла та оцінка заподіяної шкоди.

6. Документування факту пошкодження або зруйнування житла, встановлення категорії пошкодження житла та оцінка заподіяної шкоди є безкоштовними.

Розділ III

МЕХАНІЗМИ РЕСТИТУЦІЇ ТА ЗАХИСТУ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЖИТЛО

Стаття 15. Принципи функціонування механізму реституції та захисту права власності на житло

1. Державою забезпечується захист права приватної власності особи на житло особи, яке знаходиться на тимчасово окупованій території України, територіях, на яких органи державної влади не здійснюють своїх повноважень, які знаходяться на лінії розмежування або на яких проводилась антитерористична операція, в тому числі право на земельні ділянки, на яких знаходиться таке житло.

2. З метою захисту права приватної власності на житло забезпечується збереження незмінності записів про зареєстровані речові права та їх обтяження, що підлягають державній реєстрації відповідно до Закону.

3. У разі невідповідності записів, що містяться у Державному реєстрі прав на нерухоме майно та їх обтяжень відомостям, що містяться в документах, що посвідчують право власності чи інші речові права, похідні від права власності, які отримані після 14 квітня 2014 року, пріоритет мають відомості, що містяться Державному реєстрі прав.

4. Право власності на житло, що знаходиться на тимчасово окупованій території, території, на якій органи влади тимчасово не здійснюють свої повноваження за набувальною давністю набувається протягом десяти років з моменту відновлення повноважень органів влади на цій території.

5. Застосування частини 4 цієї статті до права власності на житло, яке знаходиться на лінії розмежування або на території, де проводилась антитерористична операція, здійснюється за заявою власника такого житла.

6. У спорах щодо права власності на житло, що знаходиться на тимчасово окупованій території, території, на якій органи влади тимчасово не

здійснюють свої повноваження, на лінії розмежування або на території, де проводилась антитерористична операція, позовна давність збільшується на строк, протягом якого органи влади не здійснювали свої повноваження на такій території.

Стаття 16. Застосування реституції щодо порушених майнових прав на житло

1. Поновлення майнових прав на житло, порушених під час та у зв'язку із тимчасовою окупацією та проведенням антитерористичної операції за умови збереження цілісності такого житла підлягає переважному застосуванню.

2. Реституція застосовується лише при забезпеченні добровільного, гідного та безпечного повернення особи до залишеного або покинутого місця проживання.

3. Реституція застосовується щодо житла, яке знаходиться на території, на якій органи влади здійснюють свої повноваження.

Розділ IV

СПОСОБИ ТА МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТЛОМ

Стаття 17. Способи забезпечення житлом

1. Суб'єкти права на забезпечення житлом мають право участі у проєктах, якими реалізуються такі способи забезпечення житлом:

- 1) отримання соціального житла;
- 2) отримання державної підтримки в набутті доступного житла;
- 3) оренда житла з викупом;
- 4) отримання житла за програмою пільгового кредитування, визначеного цим Законом;
- 5) придбання житла для суб'єктів права на забезпечення житлом;
- 6) компенсація вартості зруйнованого житла.

2. Право на участь у проєктах, визначених частиною першою цієї статті мають особи, що перебувають на обліку суб'єктів права на забезпечення житлом.

3. Особа має право участі лише в одному проєкті, за виключенням отримання соціального житла, яке вони зобов'язані повернути після

реалізації права на забезпечення житлом у спосіб, визначений пунктами 2-6 частини першої цієї статті.

4. Особа має право на участь у проектах, передбачених абзацами 2-6 частини першої цієї статті один раз.

5. Реалізація права на забезпечення житлом у спосіб, передбачений частиною першої цієї статті не позбавляє особу права власності на житло, яке розташоване в населених пунктах на тимчасово окупованій території, територіях, на яких органи влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, які знаходяться на лінії розмежування або на території яких проводилась антитерористична операція, та якому була завдана шкода внаслідок його зруйнування.

6. Суб'єкт права на забезпечення житлом не має права на участь у проектах, передбачених абзацами 1-5 частини першої цієї статті у разі наявності у власності іншого житла, що відповідає житловим та санітарним нормам, на території, що контролюється органами влади, крім лінії розмежування.

7. Особа, у власності якої знаходиться пошкоджене житло не має права на участь у проектах, передбачених частиною першою цієї статті, крім випадків, визначених цим Законом, у разі надання нею підтвердженої інформації про неможливість відновлення (ремонт чи реконструкції) пошкодженого житла у зв'язку із відсутністю доступу до такого житла або існування загрози її життю та здоров'ю у разі повернення до такого житла.

8. З метою забезпечення координації проектів, визначених частиною першою цієї статті затверджується Загальнодержавна програма захисту житлових прав осіб в умовах настання особливих обставин.

Стаття 18. Надання соціального житла

1. Соціальне житло надається в порядку, визначеному Законом.

2. Соціальне житло в об'єктах житлового фонду соціального призначення, що збудовані або реконструйовані за рахунок коштів цільових грантів, наданих іншими державами, міжнародними організаціями, фондами, що здійснюють розподіл та надання таких грантів, виділяється особам, визначеним цим Законом, які перебувають на обліку суб'єктів права на забезпечення житла, якщо інше не передбачено договором з відповідним органом місцевого самоврядування згідно із законодавством.

Стаття 19. Державна підтримка в набутті доступного житла

1. Державна підтримка в набутті доступного житла надається згідно Закону.

Стаття 20. Оренда житла з викупом

1. Надання житла в оренду з викупом здійснюється згідно Закону.

Стаття 21. Отримання житла за програмою пільгового кредитування

1. Суб'єкти права на забезпечення житлом мають право на отримання житла за програмою пільгового кредитування, що реалізується банківськими установами чи іншими організаціями, фондами, які створені з метою розподілу та надання цільових грантів, наданих іншими державами, міжнародними організаціями.

2. Умови та порядок отримання житла за програмою пільгового кредитування визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 22. Придбання житла

1. Суб'єкти права на забезпечення житлом безплатно забезпечуються житлом, в тому числі, у спеціально збудованих для цієї мети, будинках і квартирах, які передаються їм у користування.

2. Особи, які отримали житло у користування мають право набути його у власність за виключенням випадку відмови від передачі житла, що знаходиться у власності, упродовж року з моменту припинення обставин, що зумовили внутрішнє переміщення.

3. Органи місцевого самоврядування щорічно виділяють для забезпечення житлом вказаних осіб 20 відсотків всього збудованого житла, для чого в Державному бюджеті передбачається субвенція обласним державним адміністраціям (радам) відповідно до кількості осіб, що перебувають на обліку суб'єктів права на забезпечення житлом на території відповідних адміністративно-територіальних одиниць.

4. Органи місцевого самоврядування придбають житло вказаним особам за рахунок місцевих бюджетів відповідно до власних рішень.

5. Житло, побудоване за рахунок цільових грантів, наданих іншими державами, міжнародними організаціями, фондами, що здійснюють розподіл та надання таких грантів, виділяється органами місцевого самоврядування вказаним особам у обсязі 100 відсотків за виключенням випадків, передбачених договором між ними.

6. Житло для осіб, що потребують забезпечення житлом, придбається з розрахунку не більш як 13,65 квадратного метра на одну особу та додатково 10,5 квадратних метра загальної площі житла на сім'ю.

Якщо жила площа житла, що придбається, перевищує такі обсяги, вартість зайвої площі особа сплачує самостійно.

7. Порядок виділення житла та розселення осіб, що потребують забезпечення житлом встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 23. Черговість придбання житла

1. Придбання житла для осіб, що перебувають на обліку суб'єктів права на забезпечення житлом, здійснюється в порядку черговості та відповідно до системи нарахування балів на основі категорій вразливості.

2. Система нарахування балів на основі категорій вразливості застосовується з метою першочергового забезпечення житлом осіб, які знаходяться в найбільш складних життєвих обставинах та потребують першочергового захисту їх житлових прав.

3. Система нарахування балів на основі категорій вразливості таку шкалу нарахування балів:

1) наявність повнолітніх членів сім'ї заявника – 1 бал за кожную особу;

2) наявність дітей – 2 бали за кожную дитину;

3) наявність у заявника та (або) членів його сім'ї статусу учасника бойових дій, що брав участь в антитерористичній операції, або наявність дітей загиблого учасника бойових дій, що брав участь в антитерористичній операції – 2 бали;

4) наявність в сім'ї інваліда – 2 бали за кожную таку особу;

5) самостійне виховання особою дитини (неповна сім'я) – 2 бали за кожную дитину;

б) наявність факту повного зруйнування житла, що належить особі, в результаті проведення антитерористичної операції – 3 бали.

4. Місце перебування особи в обліковому списку на придбання житла (черговість) визначається за сумою балів.

5. При однаковій сумі балів місця в обліковому списку розподіляються за часом поставлення особи на облік суб'єктів права на забезпечення житлом.

6. Черговість виділення житла здійснюється з урахуванням положень статті 27 цього Закону.

Стаття 24. Компенсація вартості зруйнованого житла

1. Особа, що перебуває на обліку суб'єктів права на забезпечення житлом, якою надано інформацію про зруйноване житло має право на компенсацію його вартості за рахунок держави.

2. Особа, зазначена у частині першій цієї статті, має право на забезпечення соціальним житлом до моменту отримання компенсації вартості зруйнованого житла згідно Закону.

3. Компенсація вартості зруйнованого житла забезпечується особам, які не скористались можливістю участі у проектах, визначених частиною першою статті 17 цього Закону, крім забезпечення соціальним житлом.

4. Компенсація повної вартості житла надається особі, яка має право на державну фінансову допомогу на відновлення (ремонт чи реконструкцію) пошкодженого житла, та не скористалась ним через неможливість відновлення (ремонту чи реконструкції) пошкодженого житла у зв'язку із відсутністю доступу до такого житла або існування загрози її життю та здоров'ю у разі повернення до такого житла.

5. Особа має право на отримання на компенсацію вартості зруйнованого житла один раз.

Стаття 25. Черговість виплат компенсації за зруйноване житло

1. Особам, що мають право на компенсацію вартості зруйнованого житла у порядку, визначеному статтею 24 цього Закону, виплата такої компенсації забезпечується в порядку черговості за загальнодержавною чергою та відповідно до системи нарахування балів на основі категорій вразливості, визначеної статтею 23 цього Закону.

2. Черговість виплат компенсації за зруйноване житло здійснюється з урахуванням положень статті 28 Цього Закону.

3. Порядок розрахунку вартості компенсації за житло, визначене статтею 24 цього Закону та Порядок виплати такої компенсації визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 26. Арбітражна комісія

1. Арбітражна комісія створюється при центральному органі виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики з питань тимчасово окупованої території України та територій, на яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження.

2. Арбітражна комісія:

1) Забезпечує моніторинг потреб у забезпеченні житлом на основі відомостей Єдиної інформаційної бази даних та стан реалізації заходів щодо забезпечення таких потреб;

2) Вносить пропозиції та бере участь у розробленні загальнодержавної програми забезпечення житлом осіб, визначених цим Законом;

3) Розглядає заяви осіб, які включені до загальнодержавної черги для компенсації вартості житла, визначеного статтями 24, 29 цього Закону, перевіряє достовірність документів та правильність визначення розміру компенсації, приймає рішення про призначення або відмову у виплаті компенсації.

3. Арбітражна комісія є колегіальним органом, до складу якого входять 11 членів комісії.

4. До складу Арбітражної комісії обираються три члени комісії за поданням Верховної Ради України, два члени комісії за поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, два члени комісії за поданням Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини, п'ять членів комісії за поданням за поданням з'їзду представників громадських організацій, діяльність яких пов'язана із наданням допомоги особам, визначеним статтею 2 цього Закону.

5. Положення про Арбітражну комісію та порядок організації її роботи затверджується Кабінетом Міністрів України.

6. Організаційне та матеріально-технічне забезпечення функціонування Арбітражної комісії здійснюється центральним органом виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики з питань тимчасово окупованої території України та територій, на яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження.

Розділ V

ДОДАТКОВІ ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТЛОМ

Стаття 27. Державна фінансова допомога на відновлення (ремонт чи реконструкцію) пошкодженого житла

1. Особа, що перебуває на обліку суб'єктів права на забезпечення житлом, якою надано інформацію про пошкоджене житло має право на державну фінансову допомогу на його відновлення (ремонт чи реконструкцію).

2. Особа, зазначена у частині першій цієї статті, має право на забезпечення соціальним житлом до моменту отримання державної фінансової допомоги на відновлення (ремонт чи реконструкцію) пошкодженого житла згідно Закону.

3. Органи місцевого самоврядування забезпечують формування списків осіб, що потребують фінансової допомоги на відновлення (ремонт чи

реконструкцію) пошкодженого житла на підставі відомостей з Єдиної бази даних та документів, визначених статтею 14 цього Закону.

4. Державна фінансова допомога на відновлення (ремонт чи реконструкцію) пошкодженого житла забезпечується за рахунок субвенцій державного бюджету обласним бюджетам.

5. Порядок виплат та розміри державної фінансової допомоги на відновлення (ремонт чи реконструкцію) пошкодженого житла визначається Кабінетом Міністрів України.

6. Особа має право на отримання державної фінансової допомоги на відновлення (ремонт чи реконструкцію) пошкодженого житла один раз, крім випадків повторного пошкодження житла внаслідок проведення проведення антитерористичної операції після отримання такої допомоги.

7. Особа, яка отримала державну фінансову допомогу на відновлення (ремонт чи реконструкцію) пошкодженого житла, не має права на участь у проектах, передбачених частиною першою статті 17 цього Закону.

8. Особа, яка має право на державну фінансову допомогу на відновлення (ремонт чи реконструкцію) пошкодженого житла, та не скористалась ним, не має права на участь у проектах, передбачених частиною першою статті 17 цього Закону крім випадків надання нею підтвердженої інформації про неможливість відновлення (ремонт чи реконструкції) пошкодженого житла у зв'язку із відсутністю доступу до такого житла або існування загрози її життю та здоров'ю у разі повернення до такого житла.

Стаття 28. Передача державі права власності на житло

1. Особа, що перебуває на обліку суб'єктів права на забезпечення житлом, має право передати державі право власності на належне їй житло та у передбачених законом випадках право власності на земельну ділянку.

2. Особі, що передала державі право власності на належне їй житло, забезпечується першочергова участь у проектах, передбачених абзацами 2-6 частини першої статті 17 цього Закону упродовж 1 року з моменту державної реєстрації такої передачі.

Стаття 29. Особливості компенсації вартості іншого житла

1. Особа, що перебуває на обліку суб'єктів права на забезпечення житлом, та яка має право власності на житло, що знаходиться на тимчасово окупованій території, територіях, на яких органи влади не здійснюють своїх повноважень, має право на компенсацію вартості такого житла за умови

передачі державі права власності на нього відповідно до статті 28 цього Закону.

2. Право на компенсацію вартості житла, визначене частиною першою цієї статті поширюється на осіб, які мають право власності на житло, що не було пошкоджено чи зруйновано та яке знаходиться на території адміністративно-територіальної одиниці, розташованої на лінії розмежування, за умови передачі державі права власності на житло відповідно до статті 28 цього Закону.

3. Компенсація вартості житла, визначеного частиною 1-2 цієї статті, забезпечується за наявності будь-якої із умов:

1) Перебування на обліку суб'єктів права на забезпечення житлом упродовж більш ніж 10 років та відмови від участі у всіх проектах, визначених абзацами 1-4 частини першої статті 17 цього Закону;

2) Перебування на обліку суб'єктів права на забезпечення житлом упродовж більш ніж 5 років та не відібрання особи для участі у жодному із проектів, визначених абзацами 1-4 частини першої статті 17 цього Закону;

3) Перебування на обліку суб'єктів права на забезпечення житлом упродовж більш ніж 3 років та надання особою підтвердженої інформації про неможливість повернення та користування житлом у зв'язку із відсутністю доступу до такого житла або існування загрози її життю та здоров'ю, зумовлених участю її або будь-кого із членів сім'ї у проведенні антитерористичної операції, що підтверджується у порядку, визначеному Законом, професійною чи громадською діяльністю, небезпечною ситуацією на території, на якій знаходиться житло.

4. Виплата компенсації за житло, визначене частиною 1-2 цієї статті, забезпечується в порядку черговості, визначеної статтею 25 цього Закону.

5. Порядок розрахунку вартості компенсації за житло, визначене цією статтею та Порядок виплати такої компенсації визначається Кабінетом Міністрів України.

6. Особам забезпечується компенсація вартості лише одного житла, визначеного частиною 1-2 цієї статті.

Розділ VI МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 30. Міжнародне співробітництво з питань здійснення реституції та виплати компенсацій

1. Держава здійснює міжнародне співробітництво з іншими державами, міждержавними, міжурядовими та міжнародними організаціями,

спрямоване на забезпечення добровільного, гідного та безпечного повернення осіб до залишеного місця проживання та фактичне поновлення їх житлових прав.

2. Здійснення реституції та виплати компенсацій відбувається з дотриманням міжнародно-правових зобов'язань України та в співпраці з іншими державами, міждержавними, міжурядовими та міжнародними організаціями.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2018 року.

2. До приведення у відповідність із цим Законом законодавчі та інші нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

3.1. Статтю 344 Цивільного кодексу України доповнити частиною третьою такого змісту:

«3. Набуття права власності на чуже майно в умовах воєнного стану, збройного конфлікту, тимчасової окупації, проведення антитерористичної операції за набувальною давністю регулюється законом.»;

3.2. Частину другу статті 12 Закону України «Про реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» після слів «реєстраційні дії» доповнити словосполученням «, крім випадків, передбачених Законом.»;

3.3. У Законі України «Про житловий фонд соціального призначення»:

частину першу статті 29 після слів «фізичних осіб» доповнити словосполученням «, цільових грантів, наданих іншими державами, міжнародними організаціями, фондами, що здійснюють розподіл та надання таких грантів.»;

статтю 29 доповнити частиною п'ятою такого змісту:

«5. Умови фінансування будівництва, реконструкції об'єктів житлового фонду соціального призначення за рахунок коштів цільових грантів,

наданих іншими державами, міжнародними організаціями, фондами, що здійснюють розподіл та надання таких грантів, визначаються договором з відповідним органом місцевого самоврядування згідно із законодавством.

Особливості розподілу соціального житла, збудованого або реконструйованого за рахунок коштів цільових грантів, наданих іншими державами, міжнародними організаціями, фондами, що здійснюють розподіл та надання таких грантів, визначається Законом.».

4. Кабінету Міністрів України у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

- 1) внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законодавчих актів у відповідність із цим Законом;
- 2) забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;
- 3) привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
- 4) забезпечити приведення нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади у відповідність із цим Законом.